

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВЪСТНИКЪ.

Зорница ся издава всякой Четвъртъкъ. Цѣна-та за единъ годишъ е едно бѣло меджидіе и половина, а за шесть мѣсеца три четвърти отъ бѣло меджидіе; въ кайме и въ пощенскы Турскы тилбры (пулове) 50 гроша за годишъ. Спомоществованія-та трѣбва всякога да сѣ прѣдплатены и да сѣ испращатъ въ полицѣ, въ групѣ, въ кайме или въ пощенскы тилбры (пулове) Турскы, Нѣмскы, Прускы, Русскы или Французскы, на Редакторъ-тъ у Американъ Ханъ въ Цариградъ. Извѣстія сѣ вѣстятъ по 2 гр. на редъ-тъ.

Година 2.

ЦАРИГРАДЪ, ЧЕТВЪРТЪКЪ, 10 МАРТЪ 1877.

Брой 10.

ЧУДЕСНА-ТА СПОЛУКА НА ПРѢД-ПРІЯТІЕ-ТО ХРИСТОВО.

(Продълженіе).

Въ послѣдніи-тъ си два броя ний вкратцѣ изложихмы колко силно и Іудей-тъ и Язычници-тъ сѣ дѣйствува-ли противъ прѣдпріятіе-то Христово. Нека сега разгледамы далѣ Іисусъ Хри-стосъ е былъ възможенъ да извърши прѣдпріятіе-то си и дѣйствително да основе едно всемірно духовно царство.

Можѣ ли той да успѣе въ Іерусалимъ дѣто Іудейскій-тъ Сѣборъ бѣше го осѣдилъ за богохуство и Римскій-тъ управитель бѣше го расписалъ като злодѣецъ? Малко врѣме слѣдъ смъртъ-тъ му, само чрѣзъ проповѣданіе на Евангеліе-то му, множество мѣжѣ и жены, и даже мнозина отъ священни-цы-тъ повѣрвахъ въ него, и повече отъ 5,000 души го припознахъ за тѣхенъ Господъ и Спаситель.

Когато послѣдователи-тъ Іисусови сѣ изгонихъ отъ Іерусалимъ, тѣ отидохъ въ всякъ-тъ да проповѣдватъ Еванге-ліе-то, и чрѣзъ тѣхно-то проповѣданіе царство-то Христово скоро сѣ рас-пространи по Іудей, Галилеѣ, Сама-ріѣ, почти по всики-тъ области на Малъ-Азіѣ, по Гръціѣ, по островы-тъ на Егейско-то море, по крайбрежіе-то на Африкѣ, по Италиѣ и даже до са-мый-тъ Римъ. Наскоро едно голѣмо число въ Антиохіѣ, Яффѣ, Ефесѣ, Ко-ринтѣ, Солунѣ, Беринѣ, Иконіѣ и Дер-виѣ припознахъ Іисуса Христа за тѣ-хенъ духовенъ Владѣтель. Свидѣтел-ство-то на Римскы-тъ писатели вър-ху този прѣдмѣтъ е убѣдително. Та-цитъ свидѣтельствува че Христіанска-та вѣра сѣ распространила не само въ Іудей но даже въ Римъ. Христіанство-то сѣ приеματο отъ толкова много ду-шы въ Витиніѣ и Понтѣ, щото Рим-скій-тъ управитель *Плиній* писалъ за това на императоръ Трояна, и го попы-талъ какво да направи за да въспре рас-пространіе-то му. *Іустинъ Мартиръ*, 106 г. слѣдъ Р. Х. утвърдилъ: «Нѣма ни единъ народъ, който да не принося молитвы на Създателя въ име-то на распятаго Іисуса». *Тертуліанъ*, единъ Христіанскы писатель, около 156 г. слѣдъ Р. Х. писалъ на управитель-тъ на Римскѣ-тъ Държавѣ: «Ний смы вчерашни, но при това пълнимъ вси-чкы-тъ ви мѣста, градове-тъ ви, ос-тровы-тъ ви, самы-тъ ви станове, па-латъ-тъ ви, сенатъ-тъ ви и тържища-та ви». Той утвърдилъ че въ онова врѣме царство-то Христово сѣ рас-пространило въ Испаниѣ, Франціѣ и Британиѣ. Като неизбѣжно слѣдствие отъ това общо распространіе на Хри-стіанство-то, идолопоклонство-то въ Римскѣ-тъ държавѣ паднѣ; богове-тъ му сѣ были отхвърлени и храмове-тъ — напустихти. Христіанство-то станѣ

религія-та на Римскѣ-тъ имперіѣ, и Христосъ, наистинѣ, установи едно ду-ховно царство по границы-тъ ѣ. Ис-торія-та свидѣтельствува още че това е было само начало-то на распростра-неніе-то му. То продължавало да сѣ распространява даже отвѣдъ границы-тъ на тѣзи широкѣ имперіѣ, додѣто цѣла Европа сѣ подчинила, поне вънка-шно, на духовно-то царуваніе на Іи-суса. Послѣ то распространило влады-чество-то си отвѣдъ океанъ-тъ, т. е. въ Америкѣ, въ Австралиѣ и въ ос-тровы-тъ; и даже до днесъ то рас-пространява владычество-то си въ пу-стыни-тъ на Африкѣ и въ самѣ-тъ срѣдъ на Азіѣ.

Истина е че на прѣдѣтъ на Христо-во-то царство не е былъ вынѣгы бѣрзъ. Могушественны силы всякога сѣ дѣй-ствували противъ распространіе-то му, и понѣкога тѣ сѣ были толкова силны щото да въспрѣтъ за нѣколко врѣме на прѣдѣтаніе-то му. Освѣнъ това и по-жалостно отъ това е, че послѣдовате-ли-тъ Христови не сѣ были вынѣгы дѣятелни и вѣрни както трѣбѣва. По-нѣкога суевѣрія-та толкова сѣ рассла-бвали силы-тъ имъ, щото тѣ сѣ извър-швали твърдѣ малко за распростране-ніе-то на Христово-то духовно цар-ство. Понѣкога духъ-тъ на невѣріе-то е прѣкъсвалъ за нѣколко врѣме силы-тъ имъ и ги ослабывалъ. Понѣкога прѣ-пирателный-тъ имъ духъ и вѣтрѣшны-тъ имъ распри сѣ изнурявали дѣятел-ность-тъ имъ.

Но, вопрѣки суевѣрія-та, които по-нѣкога сѣ скривали славны-тъ му ис-тинны; вопрѣки невѣріе-то, което сѣ сѣмнѣвало за божественно-то му на-чало; вопрѣки вѣтрѣшны-тъ распри, които сѣ изнурявали силы-тъ му, и вопрѣки свѣтскій-тъ духъ, който тол-кова често е завладѣвалъ послѣдова-тели-тъ му, това царство твърдо и постоянно е на прѣдѣвало отъ смъртъ-тъ на неговый-тъ Царь до сега. Прѣзъ всичкы-тъ тѣзи вѣкове Іисусъ Христосъ е извършвалъ намѣреніе-то си и е изпълнявалъ планъ-тъ си за ос-новаваніе-то на едно всемірно духо-вно царство. Число-то на онѣзи, кои-то, поне по име, припознаватъ Господ-ство-то му, сѣ е умножавало отъ вѣкъ на вѣкъ; и число-то на послѣдователи-тъ му не е было толкова голѣмо въ никое по-прѣжно врѣме колкото е се-га. Споредъ точны изброенія, въ край-тъ на 1-й вѣкъ слѣдъ Р. Х. е имало около 500,000 души, които припознавахъ Господство-то на Іису-са Христа; въ край-тъ на 3-й вѣкъ е имало около 5,000,000; въ край-тъ на 10-й вѣкъ — около 50,000,000; въ край-тъ на 15-й вѣкъ — около 100,000,000; а въ настоящый-тъ вѣкъ има около 300,000,000.

Никоя сила не е могла да противо-

стои зѣ дълго врѣме на вѣрно-то про-повѣданіе на Евангеліе-то. Дѣто сѣ е проповѣдвало съ вѣрѣ, молитвѣ и любовь, то сѣ е приеματο и отъ вар-варскы-тъ и отъ образованны-тъ на-роды. Дѣто сѣ е приеματο искренно и сѣречно, то сѣ е показвало по-горно отъ всичкы-тъ земны силы. Всякакъ-тъ видъ оржжія сѣ сѣ употрѣбвали про-тивъ него, но все напразно. Всякакви средства сѣ сѣ туряли въ дѣйствие за да противодѣйствуватъ на вліяніе-то му, но напразно. Безвѣріе-то сѣ е хва-лило много пѣти че то е съспало о-снованія-та на туй духовно царство, но то продължава да стои до днесъ не-поколебимо. Безвѣріе-то е прогласява-ло хыляды пѣти че Евангеліе-то е из-лѣзло лѣжовно, но свѣтъ-тъ продължа-ва да вѣрѣва радостно-то му извѣстіе. Философія-та често сѣ е присмивала на ученія-та му като ги е считала за глупость, но то и до сега сѣ доказва да е най-высока-та мъдрость.

Повече отъ 1800 години сѣ сѣ из-минѣли откато Іисусъ Назоринъ-тъ е открилъ на ученицы-тъ си свое-то намѣреніе за установленіе-то на едно духовно царство, което да обема че-ловѣцы отъ всичкы-тъ народы и което да сѣществуетъ прѣзъ вѣч-кы-тъ вѣкове. Истина е че прѣд-пріятіе-то на Іисуса Христа още не сѣ е напълно извършило; но като зе-мемъ прѣдъ видъ колко то сѣ е извър-шило до сега, ний не можемъ да сѣ сѣмняваме за пѣлно-то му извър-шване въ бѣдѣще. Тогава кой не бы сѣ съгласилъ съ думы-тъ на Френскій-тъ историкъ Гизо, който е казалъ, че Іисусъ Христосъ е завоевалъ Гръціѣ и Римъ, и че той е завоевалъ язычничество-то и продължава да завоева свѣтъ-тъ.

Читателю, ако Іисусъ Христосъ дѣй-ствително завоева свѣтъ-тъ, кой е той? Той трѣбва да е Царь на ца-ріе-тъ и Господъ на господствующи-тъ.

МОИСЕЕВЫЙ-ТЪ ИЗБОРЪ.

3.

Въ послѣдній-тъ си брой видѣхмы какъ-тъ бѣ изборъ-тъ Моисеевъ, и сега нека да разгледамы какъ послѣдѣва отъ него. Той рѣши да напусне хубавы-тъ Фараоновы палаты, общество-то на веселы-тъ придворници и угощенія-та въ царскій-тъ дворъ. Споредъ мнѣніе-то на нѣкои, негово-то рѣшеніе е было странно, но отпослѣ той раскаялъ ли сѣ е за него? Слѣдъ нѣколко години той видѣ всичкѣ-тъ водѣ около тѣзи хубавы палаты прѣобърнѣтъ въ крѣвъ, украсены-тъ имъ стаи изпълнены съ жабы, и прѣбывающы-тъ въ тѣхъ по-крыты съ скипы; и въ всяко едно отъ тѣзи хубавы жилища той чу плачъ и рыданіе, зашто въ всяко отъ тѣхъ

първородный-тъ бѣ умрѣлъ. Слѣдъ нѣ-колко години той видѣ Фараона съ храбры-тъ му начальницы и съ веселы-тъ му младежи издавены въ Червено-то море; а пакъ той и народъ-тъ Бо-жіѣ, съ който той прѣдпочете да стра-да нежелѣи да сѣ наслаждава съ грѣш-ны-тъ удовольствія, сѣ имали голѣмѣ радость и съ веселы сѣрдца сѣ пѣяли: «Ще пѣѣмъ Господу, зашто сѣ про-слави славно. Господъ е сила моя и пѣніе, и станѣ ми спасеніе.» Исх. 15; 1, 2. Моисей, като е стоялъ на брѣгъ-тъ на Червено-то море и е гледалъ съвършенно-то погубваніе на Фараона и на всичко-то му воинство, раскаялъ ли сѣ е за рѣшеніе-то си?

Моисей, по Божіе повелѣніе, напу-силъ учены-тъ мѣжѣ на царскій-тъ дворъ, отъ поученія-та на които той можаше много да сѣ ползува; и той сѣ оттегли отъ едно благоприятно поло-женіе дѣто можаше да сѣ уствѣр-шенствува въ знаніе и да сѣ отличи като писатель. Споредъ мнѣніе-то на нѣкои, това рѣшеніе е было твърдѣ бе-зумно, но Моисей отпослѣ раскаялъ ли сѣ е за него? Той отпослѣ станѣ писатель на нѣколко книги, които сѣ были прѣведены на повече языцы и сѣ сѣ чели отъ повече хора, отколкото всичкы-тъ списанія на всичкы-тъ Е-гипетскы учены мѣжѣ. Тѣ сѣ сѣ чели дълго врѣме слѣдъ като тѣхны-тъ спи-санія сѣ были забравены, и ще слѣд-вать да сѣ четѣтъ прѣзъ всичкы-тъ бѣдѣщы вѣкове.

Моисей напуснѣ Египетскы-тъ у-чители, но Богъ самъ станѣ неговъ у-читель, и го е поучавалъ въ онѣзи първоначалны истинны и основны нача-ла по които той управлява свѣтъ-тъ. Чрѣзъ Моисея, Богъ е обнародвалъ онзи правствененъ законъ, който слу-жи за основѣ на най-просвѣтены-тъ кодексы на настоящый-тъ вѣкъ. Чита-телю, какво мыслишь, Моисей жалу-валъ ли сѣ е за дѣто е напуснѣлъ Е-гипетскы-тъ мудрецы, когато Богъ самъ го е поучавалъ?

Моисей, като противостоеше на славолубивы-тъ побужденія, напуснѣ службѣ-тъ на Египетскій-тъ царь въ който той можаше да сѣ отличи като държавенъ мѣжъ, или като военачал-никъ, или като прѣобразователь. По-стѣжнилъ ли е той умно? Богъ отпо-слѣ му е далъ по-велико дѣло откол-кото можаше да сѣ намѣри въ службѣ-тъ на Фараона. Той станѣ освободи-тель на Еврейскій-тъ народъ; и осво-божденіе-то, което той чрѣзъ рѣко-воденіе-то и помощь-тъ на Бога из-върши, не е было само освобожденіе-то на неговый-тъ народъ отъ Египет-ско-то робство; то е было назначено и да служи за образецъ на още по-велико освобожденіе, което Богъ самъ щѣше да извърши за всичкы-тъ наро-

ды, именно освобождение-то имъ отъ робство-то и отъ униженіе-то на грѣхъ-тъ.

Моисей отхвърли высокы-тъ службы и почести на Египетскый-тъ царь, по отнелъ той раскаял ли ся е за отхвърляніе-то имъ? Това не можаше да бже, защото Богъ бше го назначилъ да стане единъ отъ най-великы-тъ земны освободители, и образецъ на Божественнаго Избавителя, Господа Исуса Христа.

ПИСМА ЗА МАЙКИ.

9.

Драги Приятелки,

За да разясни прѣдмѣтъ-тъ на послѣдно-то си писмо, и да направѣ въ умове-тъ ви по-дълбоко впечатление за важность-тъ на право-то оцѣненіе на дѣца-та, азъ ще ви дамъ въ това си писмо два примѣра.

Първый-тъ е една повѣсть за едно малко момиче, чийто майка не могла да разбере способности-тъ и драгоцѣнность-тъ на дѣте-то си; и момиче-то почнѣ да размышлява тъй: «Не знаѣхъ да ли съмъ направена за нищо; може би че азъ не съмъ за нищо». То повторѣ тѣзи думи пѣколко пѣти и почнѣ да плаче. «Мама казва че азъ всѣкога ѣ додѣвамъ въ работы-тъ ѣ и че не съмъ за нищо; и Иванъ все ми ся кара. Може-би че азъ не съмъ за нищо. Тогава азъ не разбирамъ защо съмъ дошла на свѣтъ-тъ. Дано да не бѣхъ ся родила!».

Птицы-тъ пѣхъж около него, скакалци-тъ цвѣрчехъ въ трѣвѣ-тъ, цвѣята испращахъ благоуханія-та си по въздухъ-тъ и малкый-тъ потокъ течеше и чучуркаше по каменіе-тъ; всичко, всичко ся виждаше на него да извършва нѣкаквѣ работѣ — да е *направено за нищо*, — но горко-то това момиче мисляше че само то не бше за нищо. Много скѣрно бше състояніе-то му съ строгъ-тъ му майкѣ и съ себелюбивый-тъ му братъ, въ простѣ-тъ имъ колибѣ. Колкото повече то ся стараше да имъ угождава, толкозъ повече тѣ ся оплакахъ отъ него, и единъ прѣтижъ сутринѣ, когато всѣко дѣте трѣбваше да е весело и честито, то излѣзе и отиде надалечъ отъ дома си, безъ да ся грижи да ли да ся върне или не. Тамъ то възсели главѣ-тъ си о единъ зеленъ храстъ, и каза съ скѣрбенъ гласъ: «Птицы-тъ и всички други пѣща ся направени за нѣкаквѣ работѣ; защо не съмъ и азъ за нищо? Не, азъ не съмъ за нищо».

Точно тогава ся случи да заминува по онова мѣсто една госпожа, която зачу скѣрбны-тъ думи на горко-то момиче и много го съжали. Като ся навѣде къмъ него, тя кротко му рече: «Да, малко дѣте, ты си направена за нищо. Ты си направена за да бждешь единъ ангелъ на небе-то».

Момиче-то ся обърнѣ къмъ госпожѣ-тъ и каза: «Мама казва че азъ не съмъ за нищо»; но госпожа-та отговори, «ты си направена за нищо, ты си направена да си ангелъ на небе-то». «Дѣ е небе-то», попита момиче-то, «могъ ли да отидѣ тамъ сега?» Тогава прѣтелка-та ѣ расказа за онова хубаво мѣсто и за блаженный-тъ Исуса, който остави славный-тъ си прѣстолъ и дойде на земѣ-тъ, дѣто зема дѣца-та на рацѣ-тъ си и ги благослови; и какъ този Спаситель умрѣ

съ жестока смъртъ за да могътъ дѣца-та да бждѣтъ ангели на небе-то. Горко-то момиченце отри съзгы-тъ си и ся позасмѣ. Това бше първый-тъ пѣтъ дѣто то чу за Исуса.

Майка му никога не бше го поучавала за Бога, за небе-то или за Спасителя. Сега то съ усърдіе попыта госпожѣ-тъ: «Могъ ли и азъ да бждѣ ангелъ? О, колко щѣхъ да обичамъ да бждѣ ангелъ и да видѣхъ Исуса!» Госпожа-та му даде единъ книгъ, която учеше за небе-то и какъ може да ся влѣзе въ него, и бѣдно-то момиче много ся зарадва. «*Да, то бше направено за нищо*». Момиче-то отиде у дома си съ малкѣ-тъ си книгъ, и когато му казваше майка му че то не е за нищо, то казваше на себе си: «азъ съмъ направена да бждѣ ангелъ на небе-то;» и често когато отиваше студено и гладно да си лѣгне, то гледаше на горѣ и мислеше че може бы Исусъ и ангели-тъ гледахъ на него, и единъ день щѣхъ да дойдѣтъ да го зематъ тѣй щото и то да бже ангелъ.

Друга-та повѣсть е съвсѣмъ различна отъ горѣспомянѣтъ-тъ, и ся намира у Библиѣ-тъ въ първѣ-тъ частъ на Първѣ-тъ Книгѣ на Царіе-тъ. Анна желаше да има чадо и ся молене Господу за това. Богъ чу молитвы-тъ ѣ и даде ѣ чадо, което тя нарече Самуилъ и го посвети на службѣ-тъ на Оногова който бше ѣ го подарилъ. Защото не оцѣняваше даръ-тъ ли направѣ ты това? Никакъ; напротивъ, съ това тя най-добрѣ изрази признательность-тъ си за този драгоцѣненъ даръ. Тя заемѣхъ Господу най-драгоцѣнно-то си съкровище. «Въ всичкы-тъ дни на животъ-тъ си ще бже заемѣхъ Господу.» Господъ прѣе-приниженіе-тъ ѣ, и когато дѣте-то бше още малко той го выкаше по име, говореше му и съобщаваше му пророческы свѣдѣнія.

Ный не можемъ да мислимъ че Анна е была *равнодушна* къмъ дѣте-то си, или че му е говорила пѣкога *грубо* или *люто*, или че го е *измамвала* въ нищо. До когато Самуилъ бше подъ нейнѣ-тъ грижѣ, той трѣбва да ѣ е былъ като драгоцѣненъ залогъ отъ Бога, и кой може да си въобрази каквы мысли ся обладавали сърдце-то ѣ когато тя го заведе въ домъ-тъ Господень у Сило да прѣбывава прѣдъ Господа всѣкога! Нѣжна-та ѣ любовь и грижа за него ся показвахъ усърдно чрѣзъ малкый-тъ даръ, който тя му посеще всѣкъ годинѣ, когато възлѣзуваше съ мѣжа си за да принесе годишнѣ-тъ си жертвѣ».

Добри уроци могътъ да ся научатъ отъ тѣзи повѣсти. Дано вліаніе-то на Духа Святаго да бже съ насъ когато ѣмъ прочитамъ, щото да можемъ да ся ползуваме отъ нейъ и да подражавамы примѣръ-тъ на Аннѣ.

1.

Кога дойде, кога дойде

Спасѣ нашъ да приготви

Скѣпоцѣнны-тъ си вещи,

Стяжанье-то си;

Ще ги тури да свѣтиятъ,

Звѣзды на зорѣ-тъ,

Украшеніе славно

На свой-тъ вѣнецъ.

2.

Праведны-тъ, праведны-тъ

Въ свое-то си царство

Ще прѣеме, ще ги тури

На свой-тъ прѣстолъ.

Ще ги тури да свѣтиятъ, и пр.

3.

И дѣца-та, и дѣца-та

Конто го любятъ

Скѣпоцѣнны ся ему,

Стяжанье-то му.

Ще ги тури да свѣтиятъ, и пр.

АНГЛІЙСКИЙ-ТЪ ПАРЛАМЕНТЪ.

II.

Борба-та между Парламентъ-тъ и Карла I.

Карлъ I, при въцаряваніе-то си, ся опыта да наложи сѣщы-тъ высокоцѣрны притязанія, конто баша му Іаковъ I бше направилъ. Но Карлъ ако и да бше въ пѣкои отношенія единъ благороденъ мѣжъ, Парламентъ-тъ имаше очи-тъ си отворены, и не щѣше да прѣеме сега исканія, конто бѣхъ несправедливы, и конто считахъ за нищо права-та и грамоты-тъ (хатове), конто той бше придобылъ отъ прѣдшествующы-тъ си владѣтели. Парламентъ-тъ бше проумѣлъ вече че на родина-та свобода трѣбаше да ся зацѣпѣва не отъ неограниченѣ-тъ Моначіѣ, но отъ Конституціоналнѣ-тъ, и, че Конституціонално-то правленіе трѣбаше да ся основава върху волѣ-тъ на цѣлѣй-тъ народъ. Той бше проумѣлъ още че въ тѣзи политическѣ борбѣ, той трѣбаше да стои като защитникъ на народны-тъ права, и че отъ тукъ пататѣкъ, ако Англійскый-тъ народъ трѣбаше да ся покорява на законы-тъ, той трѣбаше да ги прави.

Борба-та бше трудна въ всяко отношеніе. Народъ-тъ припознаваше власть-тъ на Царѣ-тъ и силѣ-тъ на законы-тъ, но той припознаваше и свои-тъ си права. Парламентъ-тъ като видѣ че несправедливы-тъ притязанія на Карла I и на прѣдшественицы-тъ му бѣхъ прѣобърнѣли Конституціѣ-тъ въ едно праздно име, той имѣ смѣлость-тъ да възстане противъ царскѣ-тъ власть. Той влѣзе въ борбѣ-тъ не съ желаніе да установи единъ комунѣ, или да унищожи Моначіѣ-тъ, или да ообогати себе си. Той бше готовъ да ся задоволи съ припознаваніе-то и упазваніе-то на неговы-тъ права и на права-та на народъ-тъ който той прѣдставляваше.

Борба-та ся почнѣ въ само-то първо засѣданіе на Парламентъ-тъ прѣзъ Карлово-то царуваніе. Колко рѣшителны бѣхъ и двѣ-тъ страны да спечелятъ побѣдѣ-тъ, е явно отъ фактъ-тъ, че прѣзъ първы-тъ чѣтыри години на царуваніе-то си Карлъ е свѣквалъ три различни Парламенты. Всякой отъ тѣхъ ся е събиралъ два или три пѣти; но постѣпка-та на членове-тъ имъ е была толкова неугодна на Царѣ-тъ, щото той не позволилъ засѣданія-та имъ да ся продължатъ повече отъ нѣколко мѣсецы, а пакъ нито единъ отъ тѣзи Парламенты не е съществувалъ единъ цѣлѣ годинѣ. Карлъ I бше надминѣлъ всичкы-тъ си прѣдшественицы въ неправдѣ-тъ на дѣла-та си. Той направѣ бой безъ да ся свѣтѣва съ Парламентъ-тъ, който по тѣзи причинѣ отказа да гласоподава за нужно-то количество пары. Той наложи даноцы на подданицы-тъ си безъ одобрѣніе-то на Парламентъ-тъ, и за това тѣ отказахъ да ги платятъ. Той прѣобърнѣ почти всичко което служаше за хранѣ и за облѣкло въ монополъ, и съ това той направѣ народъ-тъ си да плаща за всичко такыва высокы цѣны щото той осиромашѣ. Карлъ, като ся принуди

да ся отнесе пакъ до Парламентъ-тъ за помощъ, даде му пѣкои права въ замѣнѣ съ пары, но вътрѣ въ единъ годинѣ той развали обѣщанія-та си. Той ся потруди да ограничи свободѣ-тъ на разискванія-та въ Парламентъ-тъ; и, когато това произведе едно негодование, той ся опыта да тури въ затворѣ пѣкои отъ най-смѣлы-тъ му членове. Той ся принуди, обаче, да ги отпусне, и като видѣ че не можаше да примири парламентарны-тъ права съ царскы-тъ, той усвои другѣ политикѣ; но тя бѣ още по-противна на права-та на подданицы-тъ му. Той распущѣ Парламентъ-тъ си, и за 11 години царува като единъ неограниченъ монархъ.

Прѣзъ тѣзи 11 години Карлъ е угнетявалъ народъ-тъ си въ гражданскы-тъ и въ религіозны-тъ му дѣла. Той унищожи на дѣло законны-тъ сѣдища, като направи всичкы-тъ обиды да ся сѣдятъ отъ неговы-тъ привърженицы. По този начинъ той е можалъ да налага голѣмы суммы за наказаніе върху народъ-тъ даже за най-малкы-тъ погрѣшкы, и да тури въ свое-то си съкровище всичкы-тъ пары зеты отъ него. Той направи твърдѣ угнетителны законы, и наказваше тѣжко онѣзи, които ги нарушавахъ. Той поднови ветхы законы, конто не бѣхъ вече въ употребленіе; и, чрѣзъ тураніе-то имъ въ дѣйствиѣ, той съсипа почти всичкы-тъ по-богаты фамиліи въ държавѣ-тъ. Той ся потруди да унищожи религіознѣ-тъ свобода и да подчини свѣсть-тъ на подданицы-тъ си на свои-тъ волиѣ. По такыва незаконны и угнетителны начинѣ Карлъ е управлявалъ народа си. Той е искалъ да събере много парѣ, за да може да бже въ състояніе да даде много войскѣ-тъ си, и по този начинъ да може да държи народъ-тъ съвършенно подчиненъ на волиѣ-тъ си. Но за добръ честь, прѣди той да направѣ това, пѣкои отъ по-духовиты-тъ му подданицы възстанѣхъ противъ негово-то угнетеніе, и слѣдъ 11 години той пакъ бѣ принуденъ да свѣка единъ Парламентъ. Това ся случи въ 1640. Но Карлъ пакъ продължаваше да прѣзира всичкы-тъ грамоты (хатове), дадени на народъ-тъ, и да го угнетява по най-своеволенъ начинъ. Управленіе-то му бѣ толкова лошо, щото наконецъ една война ся появи между него и Парламентъ-тъ му; и, слѣдъ 9 годишенъ бой, Карлъ быде хванѣтъ и публично осѣденъ на смъртъ. Той быде посѣченъ въ 1649.

Отъ тѣзи исторіѣ ный можемъ да извлечемъ много полезны уроцы въ днешно врѣме. Главна-та грѣшка на Карла I е състояла въ негово-то забравяніе че народъ-тъ му бше въ самосъзнаніе и че той трѣбваше да направѣ два. Народъ-тъ му бше прѣмнѣлъ отъ дѣтнество въ мѣжество, а той искаше да го управлява като дѣте. Истина е че пѣкои отъ исканія-та на Парламентъ-тъ бѣхъ новы нѣща; но тѣ бѣхъ справедливы, и слѣдователно той трѣбваше да му ги устъпи. Той е считалъ за нищо свои-тъ си обѣщанія и обѣщанія-та на прѣдшественицы-тъ си, и съ това той е унижилъ царско-то си достоинствѣ, и е произвелъ недовѣріе въ сърдце-та на народъ-тъ си. Той е царувалъ само за свое-то си удоволствіе безъ да мисли за благосъстояніе-то на народъ-тъ.

Парламентъ-тъ, обаче, слѣдъ единъ дълѣж и постояннѣ борбѣ спечели по-

бѣдѣ-тѣ; и Англія днесъ има да благодари за неѣ на свои-тѣ патриоты. които ся бориха мжественно прѣди 250 години.

Робертъ Томсонъ.

НАРОДОНАСЕЛЕНИЕ-ТО ВЪ ТУЛЧАНСКИЙ САНДЖАКЪ И СЪСТОЯНИЕ-ТО МУ.

Тулчанский санджакъ ся раздѣля на семь казы и на три нахія. Казы-тѣ сѣ тѣзи: Тулча, Бабадаа, Мачинъ, Хърсово, Меджидіе, Кюстенджа и Сулина; а нахія-тѣ сѣ: Сакча, Махмудіе и Килия. Народонаселение-то е смѣсено и възлазя до 135,000 души, които сѣ расподѣлять по народности тѣи: около 20,000 Турцы, 22,000 Власы, 25,000 Българи, 2,535 Гръцы, 9,400 Русцы Старообрядцы, 6,300 Русцы Православны, 650 Арменцы, 35,000 Татары, 6,320 Черкезы, 2,360 Нѣмцы, 750 Циганы, 2,800 Евреи и нѣколко стотини Европейцы въ Тулчѣ, Сулинѣ и Кюстенджѣ.

Икономическо-то състояние на санджака можаше да бѣде отъ най-изрядны-тѣ, защото мѣсто-то прѣдставлява много изгодности. Широки и плодородны полета, пристанища за изнасяніе на произведенія-та, лесны сношенія съ чужды-тѣ страны, тѣлсты пасбища за добытъкъ и множество езера и канали за рыболовство. Додѣто най-добра-та жетва по другы-тѣ части на Българіѣ дава само до 10 кила жито отъ кило-то, тука жито-то дава до 20-30 кила, ячмѣнь-тѣ до 30-50, а просо-то и кукурузъ-тѣ до 100 и повече. До о-семь деветъ стотинъ хыляды овцы пасѣтъ по поляны-тѣ въ санджака и за десетъ милліона гроша рыба ся изнася ежегодно за Влашко, Сърбіѣ и Западна Българіѣ. Толкова другы милліона оставать отъ вълнѣ-тѣ, която ежегодно отива за Франціѣ, Русіѣ и Цариградъ. При всичко това матеріално-то състояние на санджака е долно и населеніе-то отива къмъ съвършенно разореніе. Има села, които дѣлжять 6 пѣти по-много, отколкото струва всичко-то имъ имущество. Причини-тѣ на това сѣ сѣщы-тѣ, които дѣйствувать и въ другы-тѣ части на Държавѣ-тѣ. Тѣ сѣ: отсѣтствие-то на обезпеченіе за живота и имота, чрѣзмѣрны-тѣ даждія, пристрастіе-то на сѣдници-тѣ, умѣстны-тѣ и неумѣстны-тѣ ангаріи, несъсѣдско-то отнасяніе на Турско-то населеніе къмъ Христіанско-то, неравномѣрно-то расподѣленіе на полета-та и др. нѣкои, които истичать като слѣдствие отъ тѣзи първы-тѣ. Отсѣтствие-то на обезпеченіе за имота прави хора-та по-малко усърдны къмъ труда и повече наклонны къмъ посѣдаваніе и піянство, — два порока, които скоро растѣтъ, и вече сѣ обладали съсѣды-тѣ ни въ Влашкы-тѣ села. Дѣйствие-то на чрѣзмѣрны-тѣ даждія е извѣстно на всѣкого. Слѣдъ нѣколко години и послѣдній добытъкъ на селянина може да отиде срѣщу даждія-та, и мѣсто-то да испадне въ състояние на съвършеннѣ нищѣтъ. Слѣдствие-то на грабительства-та, неправды-тѣ и пристрастіе-то е — сѣсипваніе-то на работны-тѣ хора въ полѣ на неработны-тѣ. Отъ 2,500 гр., които сѣ потрѣбны за най-малко-то домочадіе и за поминѣта на селенина, като отнемешъ 100 гр. и повече за даждія-та и 100 гр. другы чрѣзъ ограбваніе, двѣста гроша ся загубвать за ступанство-то, и послѣдно-то ежегодно се

ся навожда надолу, додѣто най-послѣ съвѣтъ падне. Но само туй ли е? Има и другы причины за сѣсипваніе на всѣко производство въ Турско. Има Турскы села съ по 30 къщи, които иматъ мѣста за три хубавы села. Има, напротивъ, до тѣхъ Христіанскы села съ по 100 и повече къщи, които нѣмать нито половинѣ-тѣ отъ мѣсто-то на съсѣдно-то Турско село. За да нѣмать да орѣтъ и да си пасѣтъ добытъка, Христіани-тѣ сѣ принудены да плащать на Турцы-тѣ за извѣстно мѣсто.

Прѣди 15 години населеніе-то на санджака бѣше много добръ откъмъ матеріално-то си състояние, но тогава нѣмаше прѣселенцы-тѣ Черкезы и Татары. Хубавы и разработены мѣста ся устѣпиха на тѣхъ, и къщи имъ ся направиха. Но какво излѣзе отъ тѣзи голѣмы помощи? Земи-тѣ за работны-тѣ Христіаны ся стѣсниха, добытъкъ-тѣ намалѣ, и мнозина поченѣхъ да у-голявать. Съ голѣмѣ-тѣ си икономіѣ и съ усърдныя си трудъ Христіани-тѣ още ся борять съ голотіѣ-тѣ, но и тѣй вече почевать да ся навождатъ подъ тяжесть-тѣ ѣ.

Конакуваніе-то на забѣгата-та по Христіанскы-тѣ къщи не е отъ второстепенны-тѣ причины за осиромашаваніе на мѣсто-то. Тѣ въобще прѣдпочитатъ да нощувать въ Христіанскы села и въ Христіанскы къщи; и по причинѣ на недостаточны-тѣ си заплаты, тѣ често си заминувать отъ тѣхъ безъ да платять за свои-тѣ разноскы и за разноскы-тѣ на коніе-тѣ си. И така селени-тѣ ся натоварени ежегодно съ такыва разноскы, които сѣ доста значителны за тѣхъ.

Прѣдъ видъ на такыва обстоятелства, нѣй можемъ съ удивленіе да попытамы, какво е задржало до сега населеніе-то отъ съвършенно разореніе? Отговоръ-тѣ на туй питаніе вече ся даде по-горѣ: населеніе-то не е достигаало до необходимость-тѣ да проси, защото много отъ причины-тѣ за сѣсипваніе сѣ поченѣли да дѣйствувать не отколѣ, и защото Христіанско-то населеніе не ся прѣдава на лѣнность. Ако работы-тѣ отивать се така, слѣдъ нѣколко години Мало-Азійскій-тѣ гладъ може да посѣти и насъ. Отъ него ще ны спасе само прѣобразование-то на областно-то управленіе и на системѣ-тѣ за даждія.

Т. Икономовъ.

Г-нъ Брайтъ, членъ въ Англійскій-тѣ Парламентъ, като говорилъ веднѣждъ за свирѣпства-та въ Българіѣ, казалъ слѣдующе-то за Кримскѣ-тѣ войнѣ:

Нѣй знаеятъ сега нѣкои отъ слѣдствія-та на Кримскѣ-тѣ войнѣ. Казва ся че Англія е изгубила въ неѣ 40,000 души и 100,000,000 англ. лиры. Всичкы-тѣ Държавы, които зехъ участіе въ неѣ, изгубиха повече отъ 500,000 души; отъ тогава насамъ Англія по тѣзи причинѣ е умножила военны-тѣ си разноскы съ 10,000,000 англ. лиры на годинѣ-тѣ, или съ 200,000,000 англ. лиры за 20 години, и вѣроятно тя е дала другы 100,000,000 англ. лиры въ заемъ на Турскій-тѣ Султанъ. И така всички-та сумма възлазя до 400,000,000 англ. лиры. Загуба-та на челоуѣцы-тѣ е твърдѣ голѣма. Кримска-та политика бѣше по народнѣ-тѣ волѣ, но слѣдствие-то е было таково. Азъ бѣхъ нападнатъ и обидѣтъ почти отъ всички-тѣ вѣстници въ Държавѣ-тѣ, защото осждахъ войнѣ-тѣ и политикѣ-тѣ която ѣ доведе.

ПОЛИТИЧЕСКЫ НОВИНЫ.

ЕВРОПЕЙСКИЙ-ТѢ НАТИСКЪ ВЪРХУ ПОРТѢ-ТѢ.

Подъ това заглавіе намирамы едно писмо въ *Таймсъ*, отъ което извлечамъ слѣдующе-то:

Віенскій-тѣ ви дописникъ ни явява че Русіѣ може да распуне войскѣ-тѣ си, която е натрупа на границы-тѣ си, и «да даде на Турціѣ едно опрѣдѣлено врѣме да тури въ дѣйствиѣ прѣобразования-та които ся поисканъ отъ Силы-тѣ, ако имъ ся даде общо право за надзираніе, което тѣ може да употрѣбятъ, както го видятъ за умно, въ край-тѣ на даденый-тѣ срокъ на Турцы-тѣ». Съ другы думы, Порта-та трѣба да вмѣсти въ единъ *Протоколъ* общаны-тѣ си прѣобразования, и чрѣзъ това да даде на Силы-тѣ право да настоятъ върху исполненіе-то на тѣзи прѣобразования.

Надѣвамъ ся че наше-то Правительство (Англійско-то) не ще откаже да приеме таково едно прѣдложеніе, защото то е едно исканіе, което самъ Лордъ Дерби прѣдложи чрѣзъ Съръ Хенри Еліота минѣла-та година прѣзъ Септември. Въ това врѣме той е казалъ че Порта-та трѣба да подпише единъ *Протоколъ*, въ който тя да ся задѣлжи относительно до вѣтрѣшно-то управленіе на Държавѣ-тѣ.

Ако Порта-та ся съгласи да приеме това прѣдложеніе, тогава и наше-то Правительство трѣба да го приеме, особено когато то само го е направило минѣла-та есенъ.

Сѣбытія-та прѣзъ минѣли-тѣ 6 мѣсецы мя правять да дойдѣ до слѣдующы-тѣ три заключенія:

1. Сѣщинско-то зло е Турско-то лошо управленіе. Нѣй можемъ да различаваме помежду си за даи или до колко това лошо управленіе е увеличено отъ чуждестраннѣ интригѣ; но никой не ся съмнѣва че ако да не бѣше лошо-то управленіе, интрига-та щѣше да бѣде неврѣднѣтна, или поне безсилна.

2. Опытаніе-то на Русіѣ да даде край чрѣзъ свои-тѣ войскы на това лошо управленіе ще достигне до единъ свирѣпъ и най-ужасавъ войнѣ, пѣлжъ сѣ бѣдствія не само за воюющы-тѣ, но и за оиѣзи Христіаны, на които тя иска да помогне, и пѣлжъ сѣ опасность за миръ-тѣ на Европѣ.

3. Единичка-та надежда да ся тури край на това лошо управленіе и да ся избѣгне война-та състои въ поддържаніе-то на Европейско-то съгласіе и въ постоянство-то на Европейскій-тѣ натискъ върху Турціѣ.

Тогава види ми ся за невъзможно щото наше-то Правительство да отхвърли свое-то си прѣдложеніе отъ минѣлий Септември, което сега ся прѣдлага отъ Русіѣ. То ще даде възможность на Рускій-тѣ Царъ да повърне войскы-тѣ си въ жилища-та имъ; то ще тури Турско-то Правительство подъ надзоръ-тѣ на Христіанскы-тѣ Силы, и чрѣзъ това ще даде надеждѣ на Турскы-тѣ Христіаны, и помощь на Турскы-тѣ прѣобразователи, были тѣ малко или много; и въ сѣщо-то врѣме то ще придобые тѣзи слѣдствія безъ Англія да ся задѣлжава да употрѣби насиліе сега или въ бѣдѣще.

Види ми ся че таково едно спогожденіе е единичко-то средство за мирно-то рѣшеніе на Источный-тѣ Въпросъ, т. е. Турціѣ да приеме щото Европа да има право да покровителствува Христіанскы-тѣ и подданицы.

Лонд. *Таймсъ* прави единъ бѣлѣжъ върху това писмо, като казва че «общо-то право за надзираніе», което ся иска отъ Портѣ-тѣ за Европейскы-тѣ Силы, значи или нищо, или много нѣщо. Ако тѣ не щѣтъ да употрѣбятъ силѣ, то ще бѣде само една формальность, и тогава по-добръ ще бѣде за Англіѣ да не влзая въ таково задѣленіе.

ТУРСКИ-ТѢ ПРѢОБРАЗОВАНИЯ.

Лондонскы-тѣ вѣстници обнародвать слѣдующы-тѣ телеграмѣ отъ 25 минѣлаго отъ Савветъ паша, Министръ-тѣ на Вѣщины-тѣ Дѣла, до Турскій-тѣ посланикъ въ Лондонъ:

Нѣй продължавамы дѣло-то на прѣустроеніе-то, което смы прѣдприели да вършимъ рѣшително.

Прѣобразования-та, които ся прѣдложихъ въ Конференціѣ-тѣ и които ся пріежъ отъ Портѣ-тѣ, могатъ да ся раздѣлятъ на два

класса, т. е. прѣобразования, които произлазять отъ органически-тѣ законы, и които ще ся подложатъ на Парламентъ-тѣ; и прѣобразования, които могатъ да ся турять въ дѣйствиѣ изведнѣждъ. Послѣдны-тѣ сѣ слѣдующы-тѣ:

I. Прѣустроеніе-то на полиціѣ-тѣ (жандармеріѣ-тѣ), за което вече планъ-тѣ ся е изработилъ, и ся разглежда отъ Г-на Бейкъра, бывшій Англійскы чиновникъ.

II. Раздѣленіе-то на области-тѣ на Кантоны, което ще стане щомъ ся пріемать потрѣбны-тѣ свѣдѣнія за това отъ мѣстны-тѣ власти.

III. Учрежденіе-то на смѣсенѣ полиціѣ, състоящѣ отъ Мусулманы и не-Мусулманы, една система, която съществува вече въ нѣкои части на Държавѣ-тѣ.

IV. Приеманіе-то на не-Мусулманскы-тѣ подданицы въ военны-тѣ училища, което ся позволи напослѣдѣкъ отъ Султанъ-тѣ.

V. Запрѣщеніе-то на прѣселеніе-то на Черкезы скупомъ въ Румели, и неупотрѣбленіе-то на передовны-тѣ войскы освѣтъ въ не-избѣжны обстоятелства.

VI. Запрѣщеніе-то, което вече ся е обнародвало навсѣкѣдѣ, да ся посятъ орѣжіѣ безъ особенно позволеніе.

VII. Всеопрошеніе за оиѣзи, които сѣ сплетени въ послѣдны-тѣ сѣбытія въ Пловдивъ.

VIII. Образованіе-то на особенны комисіи, които ще ся испратять веднага въ вилаеты-тѣ Босненскы, Дунавскы и Едирненскы.

IX. Подтвържденіе-то на свободѣ-тѣ на общественно-то богослуженіе, тѣй както и подтвържденіе-то и исполненіе-то на рѣшеніе-то чрѣзъ силѣ-тѣ на което всяка тѣжба (давя) върху религіозны работы ще бѣде подъ вѣдомство-то на Патриархъ-тѣ.

X. Изоставаніе-то на бакъи-тѣ даноцы до Января 1, 1870, въ области-тѣ които сѣ пострадали, и

XI. Права-та за притѣжаніе на недвижимѣ имотъ вече придобиты отъ Христіаны-тѣ въ Боснѣ и Херцеговинѣ.

Законы-тѣ, които ще ся прѣдставять въ първо-то сѣзданіе на Камарѣ-тѣ сѣ слѣдующы-тѣ:

I. Вѣтрѣшна-та наредба на двѣ-тѣ Камары.

II. Точный-тѣ Избирателенъ Законъ.

III. Законъ-тѣ който ся отнѣся до Печать-тѣ.

IV. Новый-тѣ законъ на вилаеты-тѣ, който обема и Законъ-тѣ на Кантоны-тѣ.

V. Градскы-тѣ Законъ (Беледіе).

VI. Законъ-тѣ върху Гражданскы-тѣ Сѣдбы.

VII. Законъ-тѣ върху прѣустроеніе-то на Сѣдилища-та.

VIII. Законъ-тѣ, който установява Іерархіѣ-тѣ на сѣди-тѣ, тѣй както и условія-та на тѣхно-то въскачваніе и оттеглиніе.

IX. Законъ-тѣ, който ся отнѣся до гражданскы-тѣ чиновники.

X. Общый-тѣ Бюджетъ на Държавѣ-тѣ; и наконецъ,

XI. Прѣустроеніе-то на Ново-то Отдѣленіе за прѣглеждане-то на смѣткы-тѣ.

РУСИЯ.

Политическы Кореспонденсъ казва че Князь Горчаковъ далъ на Контъ Шувалова, Рускый-тѣ посланикъ въ Лондонъ, новы наставленія, на които съдържаніе-то състои въ това: Порѣчителны-тѣ Силы на Паризкый-тѣ Договоръ и особенно Англія, или трѣба да считатъ този договоръ, вопрѣки отхвърляніе-то отъ Портѣ-тѣ на прѣдложенія-та на Конференціѣ-тѣ, като съществующъ още въ силѣ-тѣ си, или пакъ Русіѣ ще счита сама права-та на Портѣ-тѣ, происходящы отъ Паризкый-тѣ Договоръ, като несѣществующы вече.

Въ первый-тѣ случай, Русіѣ е на мнѣніе че Силы-тѣ трѣба да дѣйствувать съгласно за пѣлно-то приеманіе отъ Портѣ-тѣ на рѣшенія-та на прѣдготовителнѣ-тѣ Конференціѣ. Тѣзи мѣрка ще даде на Русіѣ възможность да ся въздржи отъ всяко воинственно дѣло.

Напротивъ, въ случай на бездѣйственность отъ странѣ на Силы-тѣ и на Русіѣ, задѣленія-та и права-та на Турціѣ, които ся съдържатъ въ Паризкый-тѣ договоръ трѣба да паднѣтъ. Слѣдователно, Русіѣ ще бѣде принудена да обяви че този договоръ, въ всичкы-тѣ точки които ся касайтъ до неѣ, е безсиленъ, и да дѣйствува независимо.

Наставления въ смѣхъ-тъ смѣхъ сѣ ся дали на Рускы-тъ посланники въ Виенѣ, Берлинѣ, Парижѣ и Римѣ.

РУСИЯ И ТУРЦИЯ.

Слѣдующе-то извѣстия отъ уводный-тъ членъ на *Лонд. Таймс*:

Настояще-то положеніе на работы-тъ въ Истокъ не може да ся продължава за дълго време. Князь Бисмаркъ каквото и да е говорил на Генералъ Игнатіева, додѣто е былъ въ Берлинѣ, нѣма съмнѣніе че Рускый-тъ посланникъ носи съ себе си силно желаніе за да намѣри единъ пътъ за честно-то оттегляніе на Рускы-тъ войска. Руссія, като зема подъ вниманіе положеніе-то на финанци-тъ си, голѣмъ-тъ опасностъ че борба-та, поченката на Турскы-тъ земѣ, може да ся распространя, и че не ще ѝ ся позволи да ся воспользува отъ побѣдъ-тъ си, търси случай да избѣгне отъ войнъ-тъ. Тя желае да добие едно общо задѣженіе отъ Силы-тъ и отъ Портъ-тъ въ ползъ на Христіанскы-тъ поданици на послѣднѣ-тъ, за да има да покаже нѣщо прѣди да оттегли войска-тъ си.

Мажнотин-тъ за такова едно рѣшеніе сѣ явилъ. Англія навѣрно не ще сѣ бие за Турцію, но тя не ще сѣ задѣжи да употреби силъ за налаганіе-то на исканія-та на другы-тъ Силы. Прочее, едно общо поръчителство, въ точный-тъ смѣхъ-тъ на думъ-тъ, не може да стане. Казва сѣ че вмѣсто такова задѣженіе Силы-тъ трѣба, въ единъ общъ Нотъ, да изложатъ голѣмы-тъ услуги, които Руссія е направила за Христіанскы-тъ въ Турцію, и да лаятъ на Портъ-тъ че тя е длъжна да управлява поданици-тъ си справедливо. Такава Нота може да бѣде до нѣкъдъ заплашительна за Турцію, и да задоволи Руссію, но практична-та ѝ полза ще зависнѣ отъ поведѣніе-то на Портъ-тъ. Ако послѣднѣ-та е способна и наклонна да направи всичко, което Силы-тъ искатъ отъ неѣ, упазваніе-то на миръ-тъ може да стане лесно; но ако тя нѣма нито силъ-тъ, нито волѣ-тъ да испълни тѣзи исканія, тогава само едно прѣмиріе може да стане. Проглашеніе-то на Конституциѣ и даже свѣкване-то на Парламентъ малко ползуватъ; належаща-та нужда въ Турцію е ежедневно правосудіе. Порта-та има право дѣто казва че тя не може да тури въ дѣйствиѣ прѣобразованія въ единъ мѣсець или въ единъ годишъ; но тя може да даде поне нѣкопъ знакове за подобреніе на управленіе-то си. Тя може да опрѣдѣли Христіанскы валии въ развѣнчуваны-тъ области; тя може да накаже главатары-тъ на башибозуцы-тъ, които опустошихъ Българскы-тъ села; тя може да ограничи власть-тъ на мохамеданскы-тъ касты, и да даде на рап-тъ нѣкакъ-тъ силъ да ся защищаватъ. Онова, което ся очаква отъ Портъ-тъ, е да докаже на дѣло искренность и способность въ испъленіе-то на общанія-та си.

ГЕНЕРАЛЪ ИГНАТИЕВЪ.

Генералъ Игнатіевъ въ свиданіе-то си въ Парижъ съ дописникъ-тъ на *Дейли Телеграфъ* казалъ така: Ный Русси-тъ мыслимъ че ако Конференція-та е имала нѣкакво значеніе, тя трѣба да има едно заключеніе. Ако логическа-та послѣдовательность ся слѣдваше, всичко щѣше да отива само по себе си; за злѣ честь, логика-та нѣма вынѣжы много вліаніе върху дипломатическы-тъ. Другы-тъ Силы ся помайватъ: тѣ могатъ да чакатъ толкова колкото щѣтъ; но ный не можемъ. Ный смы турпи на военнѣ ногъ 500,000 души. Наши-тъ приготвленія ни сѣ станѣли за 10,000,000 алпиръ, и ный не можемъ да ся наложимъ подобны разноска безъ да постигнемъ цѣль-тъ, който имамы прѣдъ видъ.

Дописникъ-тъ като казалъ че Руссія има намѣреніе да държи войска-тъ си на границѣ-тъ съ цѣль да истощи Портъ-тъ, Игнатіевъ ся изсѣхъ и продължилъ:

Този планъ не бы былъ въ нашъ ползъ. Ный смы принудени да поддържамы войнѣ-тъ си, а пакъ Турція кара Христіанскы-тъ си поданици да хранятъ войска-тъ ѝ. Слѣдовательно ный щѣхмы да направимъ голѣмо зло на населеніе-то, на което искамъ да помогнемъ. Понеже Англія е, която свѣка Конференциѣ-тъ, ный ѣ считамы като задѣженъ да ни помогне да испълимъ рѣшенія-та, които станѣхъ отъ прѣдстави-

тели-тъ на Европѣ, и ный ся надѣвамъ вынѣжы че тя не ще ни откаже. Вый знаете че азъ вынѣжы смѣ искалъ едно *сюзническо испъленіе*; по, ако Англія ся оттегли прѣдъ логичны-тъ послѣдствія на свои-тъ си заключенія, тогава ный трѣба да размыслимъ какво ни остава да направимъ.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ-ТЪ ПРОТОКОЛЬ И ГЕНЕРАЛЪ ИГНАТИЕВЪ.

Телеграфически-тъ новини отъ 4 и отъ 5 того, които идѣтъ отъ Лондонъ сѣ отъ голѣмъ важность, и ся мыслятъ за задоволительны въ столицѣ-тъ на Англію и на Францію, и за това цѣны-тъ на фондове-тъ сѣ ся покачили значително въ тѣхъ. Генералъ Игнатіевъ пристигналъ въ Лондонъ минѣлы-тъ петѣкъ. Негово-то отиваніе тамъ е станѣло въ слѣдствіе на едно сообщеніе отъ странѣ на Англіиско-то Правителство, и то ся гледа като знакъ на миръ.

Таймс отъ сѣбботѣ извѣстива че прѣговори-тъ за миръ може да ся считатъ като свършени. Цомъ Руссія пріеме измѣненія-та които ся прѣдлагатъ отъ Англію въ израженія-та на Международный-тъ Протоколъ, другы-тъ Силы ще го подпишѣтъ, и Руска-та войска ще ся оттегли.

Журналъ де Деба отъ 2-й того казва че Англіиско-то Министерество е имало единъ свѣтъ минѣла-та седмица (срѣда), въ който ся рѣшило да ся пріеме по начало единъ Протоколъ, който да ся подпише отъ 6-тъ поръчителны Силы, именно отъ Францію, Австрію, Руссію, Англію, Германію и Италию. Колкото за израженіе-то на съдържаніе-то на този Протоколъ, Лордъ Дерби и Контъ Шуваловъ, Рускый-тъ посланникъ, были на споразумѣніе.

Телеграми-тъ извѣстиватъ още че Съръ Хейри Еліотъ и посланники-тъ на другы-тъ Силы може да ся завършатъ наскоро въ Цариградъ.

Единъ телеграмъ отъ 7 того отъ Лондонъ казва че Протоколъ-тъ още не ся е подписалъ, но че споразумѣніе-то ся продължава. Австрійскый-тъ посланникъ въ Лондонъ е единичкый-тъ прѣдставитель на поръчителны-тъ Силы, който още не е пріелъ заповѣдь отъ Правителство-то си да го подпише. Другъ телеграмъ отъ смѣхъ-та датѣ казва че Руссія прѣдлага прѣзъ посланника си въ Лондонъ нѣкопъ измѣненія въ Протоколъ-тъ, които Англіиско-то правителство още не е разгледало.

Другъ телеграмъ отъ Лондонъ отъ 8 того казва че Генералъ Игнатіевъ ся пріелъ въ ауденциѣ отъ Англіискы-тъ Царѣ, и че Англіиско-то Правителство още не е дошло до едно рѣшеніе за измѣненія-та, които Руссія прѣдлага да станѣтъ въ Протоколъ-тъ.

ПРѢГОВОРИ-ТЪ СЪ ЧЕРНАГОРЪ.

Читатели-тъ ни вече знаѣтъ че Черногорскы-тъ пратеници искатъ отъ Портъ-тъ 1) нѣколко важны уступки на земѣ; 2) свободно плаваніе по рѣкѣ-тъ Болякъ, който Порта-та трѣба да държи въ плавателно състояние; 3) уступаніе-то на пристанище-то Спичъ на Адриатическо-то море; 4) завръщаніе-то на Херцеговинскы-тъ бѣжанцы; и 5) конечно-то рѣшеніе на разны висѣщи въпросы върху основъ-тъ на прѣдложенія-та направены отъ Черногорскый-тъ Князь въ 1875.

Турско-то Правителство слѣдъ дългы размышленія върху тѣзи исканія, казало на Черногорскы-тъ пратеници че то ся съгласява за поправленіе-то на границѣ-тъ имъ въ окрѣжия-та Зубци, Баяни, Нивъ, Дробнякъ и Харацы, и иска отъ своѣхъ странѣ поправленіе-то на границѣ-тъ откъмъ Васоевичъ. То е готово да повѣри това поправленіе на границѣ-тъ на единъ свѣсвѣж Комисію. Отъ другъ странѣ, то отхвърля исканіе-то имъ за уступаніе-то на Никшичъ, Дугъ, Спучъ, Забѣкъ и Спичъ, тѣй както и другы-тъ исканія, като противны на поддържаніе-то на *положеніе-то прѣди войнѣ-тъ*, което ся съдържа въ прѣдложенія-та направены на Черногорскый-тъ Князь отъ бывшій-тъ В. Везиръ Мидхатъ паша. Черногорскы-тъ пратеници обявили отъ своѣхъ странѣ че тѣ не сѣ опълномощени да влязѣтъ въ прѣговори, но само да прѣдставятъ на Портъ-та исканія-та на Князь-тъ си. Минѣла-та сѣббота тѣ цѣхъ да си отиватъ

за Чернагоръ, но Порта-та ги свѣтвала да останѣтъ тука още за нѣколко дѣня и да поискатъ новы наставленія по телеграфъ-тъ отъ Князь-тъ си. Тѣ останѣхъ тука, но още не сѣ приѣли никаквы наставленія отъ Князь-тъ.

ОТВАРЯНИЕ-ТО НА ОТОМАНСКИЙ-ТЪ ПАРЛАМЕНТЪ.

Въ понедѣльникъ часть-тъ по 7 1/2 топови-тъ грѣмѣжи въ столицѣ-тъ извѣстихъ отваряніе-то на Отоманскый-тъ Парламентъ въ палатѣ-тъ на Долма-багче въ присѣдствіе-то на Н. И. В. Султанъ Абдулъ Хамидъ II. Царско-то слово ся прочело отъ одного отъ секретари-тъ на Султанъ-тъ. Прѣзъ врѣме-то на прочитаніе-то му Министри-тъ и Сенатори-тъ сѣ стоели отъ дѣсны-тъ странѣ на Султанъ-тъ, а Народни-тъ прѣдставители отъ дѣсны-тъ му странѣ. Султанъ-тъ на влязніе и на излязніе далъ само единъ сѣлямъ, и не казалъ ни единъ думъ.

Слѣдующе-то е скратеніе на царско-то слово:

Основа-та на едно добро Правителство трѣба да стои върху взаимнѣ-тъ довѣренности на управители-тъ и на управленіи-тъ, и върху ясно-то проумѣваніе на относителны-тъ права и длъжности на Държавѣ-тъ и на населенія-та. Намаленіе-то на силѣ-тъ на Отоманскы-тъ Държавѣ е было слѣдствіе на непазаніе-то на законѣ-тъ. Прѣобразованія-та въ нашѣ-тъ Държавѣ сѣ ся почивали отъ Султанъ Махмуда и сѣ продължавали да ся извършватъ отъ славный-тъ ми бащѣ Абдулъ Меджида. Кримска-та война въспрѣ за нѣколко врѣме усилия-та на Отоманско-то Правителство за вътрѣшно-то подобреніе на Държавѣ-тъ, но тя ся свърши съ единъ миръ, който турѣ цѣлость-тъ и независимостъ-тъ ѝ подъ поръчителство-то на цѣль Европѣ. Пѣтъ-тъ за заемъ, обаче, ся отвори. Надежда имаше за добро отъ миръ-тъ, който послѣдѣва Кримскы-тъ войнѣ, но вътрѣшны смущенія, произведены отъ интригы, вынѣжы сѣ безспокоили Правителство-то. То бѣ принудено да прибѣгне на въорѣжанія и на движенія на войска, които отнемахъ отъ работническо-то населеніе ежегодно единъ голѣмъ часть отъ най-здравы-тъ му хорѣ, и причинихъ голѣмы иждивенія, и слѣдствіе-то бѣ разстройство-то на държавны-тъ финанци.

Херцеговинско-то възстаніе направи лошо състояние-то на работы-тъ; вмѣсто да ся прѣмыслише за посрѣщаніе-то на финанциѣ-тъ нужности, една своеволна мѣрка ся се за намаленіе-то на лихвы-тъ на държавны-тъ дългове. Послѣ дойде война-та съ Сърбію и съ Чернагоръ, и въ врѣме-то на най-голѣмъ-тъ кризѣ, по волѣ-тъ на Всевишняго, ный бѣхмы повѣкани да занимаемъ прѣстолъ-тъ на славны-тъ ни прадѣды.

Въ никоѣж другъ эпохъ общы-тъ ни работы не сѣ бывали заобыколены съ повече мажнотин и опасности. За да защитѣмъ права-та ни, азъ бѣхъ принуденъ да повѣкамъ на оръжіе защитници-тъ на отечество-то ни, и ный имамы сега на военнѣ ногъ 700,000 души.

Убѣденъ че на прѣдѣлъ-тъ осмѣщенъ въ Европѣ-тъ Държавы е слѣдствіе на свободолубивы учрежденія които ги управяватъ, и че злины-тъ, отъ които Турція страда, иматъ источникъ-тъ си въ системѣ-тъ на своеволіе-то, азъ прогласихъ Конституциѣ-тъ, и ся считамъ за честитъ да отворѣмъ първо-то засѣданіе на Отоманскый-тъ Парламентъ. Законѣ-тъ, съ които Камары-тъ ще иматъ да ся занимаватъ тѣзи годишъ, ся отнесѣтъ до вътрѣшны-тъ наредбы, до избираніе-то на прѣдставители-тъ, до устройство-то на области-тъ и на кантоны-тъ, до заплатѣ-тъ на чиновники-тъ, до печатъ-тъ и до бюджетъ-тъ.

Ный направихмы миръ-тъ съ Сърбію, и азъ ся надѣвамъ че ще ся достигне до едно задоволительно спогожденіе и съ Чернагоръ.

Отношенія-та ни съ Европѣ-тъ Силы сѣ были вынѣжы пріятельскы. Прѣди нѣколко мѣсецы една отъ тѣхъ прѣдложи да стане една Конференція, и наша-та Высока Порта пріе да стане. Конференція-та не успѣ, но Порта-та ся е показала готова да тури въ дѣйствиѣ нѣкопъ исканія-та и свѣты-тъ на пріятельскы-тъ Силы.

Въ вторникъ Сенатъ-тъ и Камара-та прѣдставители-тъ сѣ почивали засѣданія-тъ си съ единъ молитвъ отъ Ахмедъ Везиръ Ефенди, прѣдсѣдатель-тъ на Камарѣ-тъ.

РАЗНЫ НОВИНЫ.

Г-нъ Гладстонъ е обнародвалъ вторѣ брошурѣ отъ 80 страници, подъ заглавіе «Уроки отъ Кланіе.» Въ неѣ той строго осѣжда поведѣніе-то на Портъ-тъ спрямо онѣ лица, които направихъ кланія-та въ Българію. Той казва че Европа трѣба да наложи на Турско-то управленіе онѣ косто тя обяви за необходимо. Колкото за да испълни общанія-та си, той е свѣршенно противенъ. Г-нъ Гладстонъ основѣва тѣзи брошурѣ на правительственны-тъ документи прѣдставены на Англіиский-тъ Парламентъ, като заема отъ тѣхъ повечето отъ доказательства-та си.

Турскы-тъ вѣстници обнародвахъ тѣзи дѣна имена-та на 32 лица опрѣдѣлены за Сенаторы. Между тѣхъ има 4-ма Гърци, 2-ма Арменци, 1 Българинъ (Г-нъ Юргѣ Стояновичъ отъ Пловдивъ) и 1 Евреинъ. Всѣхъ-тъ другы сѣ Мохамеданци. Серверъ паша, бывшій-тъ Министръ на Общѣ-тъ Сграды, ся опрѣдѣлил за прѣдсѣдатель на Сенатъ-тъ.

Споредъ Австрійскый-тъ дописникъ въ *Таймс* прибѣрзаніе-то на Сърбію да сѣмъчи миръ съ Турцію дало поводъ на единъ неспрѣнтнѣхъ кореспонденциѣ между Черногорскый-тъ и Сърбскый-тъ Князь. Първы-тъ укорилъ послѣднѣ-тъ за дѣто развалилъ задѣженіе-то си, споредъ което никой отъ тѣхъ не трѣбваше да сѣмъчи миръ безъ другой-тъ. Сърбскый-тъ Князь ся извини като далъ за причинѣ повелительнѣ нужды понеже Турци-тъ не быхъ продължили прѣмиріе-то, и слѣдъ това Черногорскый-тъ Князь оттеглилъ възраженія-та си, може-бѣ по по-высока заповѣдь.

Сърбско-то Правителство объявило на жители-тъ на Алексинацъ че тѣ могатъ да ся завършатъ въ къщѣ-та си, защото Турскы-тъ войска го испразднили свѣршенно. Далѣнскы-тъ волници напуснали Сърбію. Повече отъ 100 чиновники, отъ които по-много-то были Русси, сѣ ся распустили отъ Сърбскы-тъ войска.

Стандартъ и *Дейли Телеграфъ* обявляватъ ясно че Англія не ще ся съгласи за унищоженіе-то на Парижкый-тъ договоръ.

Загуба-та на Сърбы-тъ въ послѣднѣ-тъ войнѣ, споредъ изложеніе-то на Министерството-то на войнѣ-тъ, възлѣзѣ до 8,000 души убиты и до 20,000 ранены.

Официально ся извѣстива че Англіиска-та дипломатическа кореспонденція относительна до работы-тъ на Босниѣ и Българію ще ся прѣдстави на Парламентъ-тъ слѣдъ Велиденскый-тъ распустъ.

Мѣстни-тъ вѣстници казватъ че по заповѣдь на В. Везиръ Босненскый-тъ валия наложилъ на жители-тъ на този вилѣтъ 4,000,000 гроша като помощь за войнѣ-тъ.

Отъ Воло Пишѣтъ до *А. Хералдъ* че много разбойническы чѣты сѣ ся появили по Турско-Гръцкы-тъ границѣ.

Въ Босниѣ сѣ ся появили пакъ тукъ тамъ възстанници, и даже тѣ сѣмъчили нѣкопъ незначительны сбиванія съ царскы-тъ войска.

Община-та въ Ломъ ся нуждае отъ единъ учитель, който да може да прѣподава първоначалны-тъ науки и да има честно поведѣніе. Такъзѣ ся умолява да ся отнесе до реченнѣ-тъ община за споразумѣніе.

Отъ Търново една Господѣжа благодарѣ на Г-на П. Иванова за членъ-тъ му върху «Самолубіе-то», който е помѣстенъ въ 3-й брой на *Зорницѣ*.

Издава ся отъ Американско-то Евангелско Общество.

Редакторъ Т. Л. Байнгтонъ. Въ Американъ-Ханъ.

Въ Печатницѣ-тъ на Д. Арамѣана Аполѣанъ-Ханъ № 11.